

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

7. De seminibus virtutum naturalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Liberaverit, agri vulnera soverit, divitias honesta amicitia in peccatis, ad testimonium falsum nec tormentis poterit impelli, nunquid quia non est ex fide peccatum est? Fatebantur tamen non esse opera perfecte bona sed sterilia imperfecta ac defectiva, quia temporalis dum taxat præmij meritoria quod operans intendendo spectaverat. Hoc enim supra claris verbis Iuliani expressum est, & sese explicando inculcat quando dicit: Ego steriliter bonos dixi homines qui non propter Deum faciendo bona qua faciunt non ab eo vitam consequuntur æternam. Cui prorsus consonat quod dicit Ambrosiaster Pelagij erroribus refertissimus, Iustitiam naturaliter servans eos suos legi est. Si enim iusto non est lex posita sed iniustus, qui non peccat, amicus legi est, hinc sola fides deest per quam fiat perfectus: Quia nihil illi proderit apud Deum abstinere a contrariis, nisi fidem in Deum acceperit, quia illa temporis iustitia est hæc æternitatis. Temporis iustitiam vocat quia valet ad assequenda temporalia quorum intuitu facta fuerat, defectu cognitionis Dei; quem

Ibid. versum finem. c. 3.

In c. 2. ad Rom. ad illa Quicumque enim sine lege pecc.

A si fuisset fide intuita, æternitatem apud Deum promereri potuisset. Quod nihil aliud est nisi quod Iulianus dixit: Iustitiam illam temporis esse sterilem & imperfectam respectu æternitatis. Vnde hujus distinctionis influendæ causa videtur stuciosè dixisse Pelagius: Servitium propter Deum exhibitum celesti remuneratione pensabitur. Quibus omnibus lucidissime demonstratur ita Pelagianos voluisse officium aliquod morale sine ulla distinctione influendæ causa virtutis opus atque opus bonum, sicut officia nonnulla, in se mala atque peccata sunt, ad quemcunque tandem finem operantis intentione referantur. Sicut autem peccata non idèo sunt bona tamen ad bonum dirigantur finem, si tamen ad malum, penam graviorem merentur; ita opus moraliter bonum intentione rei create non per se malum non fieri malum, sed si ad Deum vel creaturam referatur, pro finis nobilitate vel ignobilitate præmio augustiore vel angustiore ditari.

In Comment. c. 3. ad Co. 1. 1. 1. 42.

De seminibus virtutum naturalibus.

CAPVT SEPTIMUM.

EX hoc fonte fluxit illa Pelagianorum maximeque Semi-Pelagianorum doctrina de virtutum seminibus. Docent enim omnium virtutum semina, etiam fidei ac dilectionis Dei, humanæ naturæ inserta esse naturaliter, quæ lege & voluntate provocata bonorum operum ac virtutum omnium fructum ferunt. Hoc est enim quod ex Iuliano supra commemoravimus: Cunctarum origo virtutum in rationabili animo sita est. Virtutum enim origo nihil aliud est nisi virtutum semen, ex quo per voluntatis nutum & cultum originem sumendo pullulant. Hoc est illud quod Pelagius in ultimis suis libris dixit: Habemus autem possibiliter utriusque partem a Deo insertam, velut quandam, ut ita dicam, radicem fructiferam atque fecundam, quæ ex voluntate hominis diversa gignat & pariat, & quæ possit ad proprii cultus arbitrium vel nitere flore virtutum, vel semibus horrere visorum. Nam istiusmodi fructifera & fecunda radix, nihil aliud est quam semen imò plus quam semen, utpote jam in stirpem germinans. Hoc est quod idem ille ad Demetriadem scribit: Est enim in animis nostris naturalis quadam ut ita dixerim sanctitas, quæ velut in arce animi presidens exercet mali bonique iudicium: & ut honestis rectisque actibus faver, ita sinistra opera condemnat. Neque enim sanctitas potest humanæ naturæ esse naturalis nisi in ea ut minimum aliqua semina reperiantur unde sanctitatis opera proferantur. Hoc est quod multo luculentius dicit Cassianus: Dubitari ergo non potest inesse quidem omni animæ naturaliter virtutum semina beneficio Creatoris inserta. Et collatione vigesima quarta: Quarum (cogitationum) aculei naturalia virtutum semina profocant. Hoc est quod ille multarum hæresum semina-

Lib. 4. cont. Jul. c. 3.

Lib. 1. de lib. arb. apud Aug. lib. de grat. Christi c. 18.

Epist. ad Demet. paul. de post. initium.

Cap. 11.

A tor Ambrosiaster: Quia ipsi natura quodammodo inserta sunt iustitia semina addita lex est, cuius auctoritate & maiore ingenium natura proficitur illud, Lex ad fructum iustitiæ faciendum. Hoc est quod post utrumque Faustus Lirinensis: Talem faciamus (hominem) cui bonitas in natura, malitia vero contra naturam sit, qui bonum in voluntate, malum habeat in potestate, qui bonum naturaliter velit, malum actualiter possit. Et libro primo ejusdem operis: Inter hæc sollicite nobis apud hæreticos (hoc est Catholicos) requirendum est, utrum homo bonum non possit, an malis inserta homini bona semina voluntatis.

In c. 5. ad Rom. ad substituitur.

Lib. 2. de grat. Dei lib. arb. c. 10.

Lib. 1. c. 15.

Porrò hæc semina virtutum duo iuxta mentem hæreticorum comprehendunt unum ex parte rationis alterum ex parte voluntatis. In ratione naturale quoddam iudicium quo animus inter bonum discernit ac malum, hoc improbat, illud probat, hoc supplicio illud præmio dignum putat. Quod nihil est aliud quam illa omnium Pelagianorum vocibus decantata lex naturalis, quæ medullis intimis mentis impressa inter quævis flagitia & facinora perseverat. Hanc supra vocavit Pelagius, naturalem quandam sanctitatem quæ velut in arce animi presidens exercet mali bonique iudicium. De hac dicit idem: Quid illud obsecro est, quod ad omne peccatum erubescimus aut timeamus &c. nisi quod testimonio sibi est ipsa natura quæ hoc ipso de latet bonum suum, quo ei malum displicet, & dum in bono opere consistit quid solam eam deceat ostendit? De cuius laudibus propterea omnes Pelagianorum libri pleni sunt ut non sit opus pluribus lectorem testimonijs fatigare. Ex parte voluntatis semina illa virtutum dicunt quosdam affectus bonos seu voluntates operis boni qui naturaliter in affectiva rationalis mentis parte plan-

Epist. ad Demetriadem.

Ibid. paul. superius.

te plantati sunt, ut ipsi putant. Voluit hoc significare Iulianus cum gentes dicit ad actionis ingenitae dissimulatione delinquere. Ideo et reos convinci, quoniam negligentes rationem, quam proprii in vnoquoque protestantur affectus vel humana societatis vel pudoris iura violaverint. Sed expressa eius doctrina est in primo contra Divum Augustinum opere: *Cunctarum origo virtutum in rationabili animo sita est. & affectus omnes per quos aut fructuose aut stultiter boni sumus in subiecto sunt mentis nostrae, praevidentia, iustitia, temperantia, fortitudo. Et adhuc luculentus: Notum igitur affectuum vis est in se omnibus naturaliter, non tamen ad unum finem in omnibus operatur. Voluit hoc idem Semi-Pelagianorum antesignanus Faustus cum in primo libro de gratia & libero arbitrio inculcat: Nisi enim (homini) bonum ad meliorem commulset affectum, non desinet interdum appetitum. Et libro secundo: Quod bonum in virtute, malum habeat in potestate, quod bonum niter aliter velit. Et apertissime: Numquid proprius interit innocens, quia in primo eius gradu peccatoris sita eneglexit? Et infra: Ita hoc genere sanctorum (sanctitatis videlicet innocentia iustitia) horum quae male fecerunt paradisi inceda a benigno autem suscepit non perit ethio, est est autem perfecta. Non inquam. hanc virtutum perit cauitus, est est temerata virginalis integra. Voluit hoc Ambrosiaster cum scribit: *Tam bona alicui que ubi lex ut nati videri sibi licet. e dicat & velle facere. Et manifestissime Pelagianorum Patriarcha Origenes: Invenitur quidam Deus dedisse hominibus omnes affectus, omnesque motus quibus ad virtutem nati possit & progredi: insperetiam vim rationis inseruisse, quo agnosceret quid deberet agere quid cavere. Vbi utrumque quod in illis feminibus includi diximus una sententia complectitur. Denique voluit hoc idem Divus Prosper dum sententiam Cassiani refutando explicans dicit: *Et ne possimus opinari, ideo dilectionem dilectam ex Deo, quia in natura hominis hic satis esset affectus paulo post ait &c. Et ipse Cassianus: Ut autem evidentius clarescat etiam per naturam bonum quod beneficio creatoris indiditum est nonnunquam bona: un voluntatum proinde principia. Nam illa principia voluntatum non sunt aliud nisi semina virtutum, quae, ut ibidem addit, nisi a Deo dirigantur ad consummationem virtutum pervenire non possunt. Haec igitur semina in intellectu hominis & voluntate naturaliter facta nihil aliud erant nisi lex naturae rectum de virtutis operibus iudicium constanter professens, & affectus quidam naturales ad ea selectanda. Quos quidem affectus atque iudicium si homo voluntate sua sequeretur & excoleret, in veras virtutes illa semina formari atque adulescere. Cum enim nihil sit virtus nisi firmata quaedam & efficax voluntas operis boni, merito illius voluntatis perfecte inchoatio, semen & quasi germen virtutis nuncupari debet, quod solo voluntatis nutu & cultu verè boni alicujus operis nulla peccati foeditate maculati & consequenter verè virtutis sive***

A inchoatae sive perfectae fructum ferat, juxta illud Ambrosiastri: *In ipsa enim natura inserta sunt velut semina, quae autem & voluntate exculta fructificant testimonium creatoris. Eo videlicet ferè modo quo Catholici statuunt homini post ruinam Adae naturaliter esse insertos affectus malos quae quasi vitiorum semina in diversa peccata atque opera verè mala pullulant, eo ipso quo cupiditatibus illis voluntas obsequitur, factumque perpetrat. Declarat hoc accuratè Origenes seminum istorum tresque Pelagianismi ar hucusque perissillimis: *Et dicit: igitur, ra in est, inquit, quae si ut in velis, tantum non proposit in per se ipsam, in se est, ad conatum a rationem boni (hoc est virtutis) auctorem namque dicit ad perfectia quaeque peccata, ut etiam in e. ut a is imita quaedam & velle quae dami semina peccatorum ab his rebus quae in natura sunt, habentur accipimus, remque cupitatis, ut a, in sita, ut in p. an re. Cetero non in se, ut in ra quam lat s est, & non s b. uerimus ad ver us p. nos int. mperantia m. etis, tam p. m. i. m. d. l. l. act. pio s. l. em. v. r. u. m. m. u. m. u. g. a. t. & p. a. u. g. e. r. t. u. s. h. u. s. n. o. d. u. s. s. i. d. e. n. s. p. o. s. i. t. u. s. d. e. l. i. c. e. p. e. c. c. a. t. a. & q. u. i. d. e. m. n. o. b. i. s. c. o. m. m. u. n. i. b. u. s. c. e. t. i. o. n. e. & m. i. t. i. a. p. r. a. e. m. i. b. u. s. p. e. c. c. a. t. o. r. u. m. i. n. m. e. u. s. a. u. t. e. m. p. o. s. t. a. n. t. i. b. u. s. l. a. t. u. s. & l. o. n. g. u. s. s. i. s. e. t. p. o. s. s. i. t. a. b. s. q. u. e. n. o. n. e. p. r. e. p. a. r. a. n. t. b. s. q. u. o. d. i. t. a. t. u. m. e. x. e. m. p. l. i. s. i. n. m. e. d. i. u. m. a. d. d. u. c. t. i. s. l. u. c. u. l. e. n. t. e. c. o. m. p. r. o. b. a. t.**

Est tamen aliqua de his virtutum seminibus inter Semi Pelagianos, Pelagianosque differentia. Nam illi volunt esse quaedam primae integritatis per peccatum violatae reliquias, in verbis Fausti supra citatis vidimus, & Cassianus ex prolepto docet: hi ipsam primae conditionis integritatem. Ex quo ulterius conformiter suis quique principijs, illi docebant ea semina divina gratia debere excitari atque adjuvari, ut in virtutum perfectarum fruges possint maturescere; Hi contra solo voluntatis arbitrio in perfectionis apicem proveli. Quae tamen differentia non tam ipsa semina quam eorum originem & ad proferendos fructus efficaciam respicit.

Et ista quidem de seminibus virtutum paulo accuratius persecuti sumus iuxta mentem Pelagianorum, ne quidam alij orthodoxi Patres eodem aspergendi errore putarentur, Athanasius^b, Basilii^c, Chrysostomus^d, Sanctus Hieronymus^e, Damascenus, quia naturalium subinde seminum meminerunt. Sed non aliud intelligere censendi sunt, nisi legem naturae quae bonum probat atque improbat malum ex qua licet quaedam opera legis atque officia speciem honestatis praeseferentia fieri queant. juxta illud Apostoli quod per eumque citant, *cum enim gentes quae legem non habent naturaliter quae legis sunt faciunt &c. nihil tamen operis boni ex illis seminibus verae virtutis, sive perfecte sive imperfecte, nihil bonae voluntatis aut boni affectus proferri volunt nisi per caelestem gratiam divinitus inspiciuntur.*

Lib. 2. operi imperf. cont. Jul. f. 396. Ibid. f. 397. Apud Aug. lib. 4. cont. Jul. c. 3. Cap. 13. Cap. ult. Faustus lib. 1. de gratia lib. ult. c. 8. In c. 8. ad Rom. ad illas, vel le ad accer mih. Lib. 3. in c. 3 ad Rom. fol. 322. m. Lib. cont. Collat. c. 13. Collat. 13. c. 9. In c. 10. ad Rom. ad illud Prop. est verbum.

Lib. 3. Peri. arch. c. 2. Ex lib. 1. de grat. & lib. arb. c. 8. Collat. 13. c. 12. In vita S. Antoni. b. Hom. 9. in Hexam. & Regul. f. 1. in d. s. p. ut. c. 2. c. Hom. 1. in Epist. ad Ephes. d. Inc. 1. ad Galat. c. Lib. 3. Or. tho. fol. c. 14. Ad Rom. 2.

